

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Тези

68-ої наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників, аспірантів
та студентів університету
Том 3

19 квітня – 13 травня 2016 р.

Полтава 2016

УДК 043.2
ББК 448лО

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Полтавського національного технічного університету
імені Юрія Кондратюка заборонено*

Редакційна колегія:

- Онищенко В.О. д.е.н., проф., ректор Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка
- Муравльов В.В. к.т.н., доц., в.о. проректора з науково-педагогічної та методичної роботи
- Васюта В.В. к.т.н., доц., декан факультету інформаційних та телекомунікаційних технологій і систем
- Іваницька І.О. к.х.н., доц., декан гуманітарного факультету
- Комеліна О.В. д.е.н., проф., декан факультету менеджменту і бізнесу
- Нестеренко М.П. д.т.н., проф., декан будівельного факультету
- Нижник О.В. д.т.н., с.н.с, декан електромеханічного факультету
- Павленко А.М. д.т.н., проф., декан факультету нафти і газу та природокористування
- Усенко В.Г. к.т.н., доц., декан архітектурного факультету
- Шинкаренко Р.В. к.е.н., доц., декан фінансово-економічного факультету

Тези 68-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Том 3. (Полтава, 19 квітня – 13 травня 2016 р.) – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 335 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

©Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка,
2016

систему мер и весов» [2].

1927 року подану на Всеукраїнській правописній конференції пропозицію щодо ухвалення латинки як частини правопису відкидають з перевагою в один голос «проти». Реформа 1933 року вносить зміни й до кириличного правопису, намагаючись максимально зблизити його з російським (до речі, більша частина тих змін дійсні й зараз). Кількома роками пізніше починається масова кирилізація алфавітів мов малих народів СРСР, які за попереднім задумом мали бути збудовані і будувалися на основі латиниці.

Зі здобуттям Україною Незалежності питання латинки активізується знову: постають нові варіації правопису, вдосконалюються вже наявні.

На цей час не йде мова про витіснення кирилиці, але латинка має право на існування поряд з кирилицею. Вона повинна замінити недосконалий офіційний трансліт, подібно як це відбулося в Сербії, Чорногорії і т.п.

Література

1. О. Дмитрів *Українська латинка: утопія чи неминучість?* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://airaces.narod.ru/ww1/italy/baracca.htm>. // <http://vkrajina.com/ua/movni-pytannya/ukrainska-latynka-utorija-chu-nemynuchist.html>. – Назва з екрана.

2. А. Лучников *В Раде зареєстрований законопроект о переходе в Украине на латиницу.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.20khvylyn.com/news/politics/news_4303.html. – Назва з екрана.

УДК: 392.98 (477)

*Тевікова О В., к.і.н., доцент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ШЛЮБНО-ПРИВАТНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ ПЕРІОДУ 50 – 60-Х РОКІВ ХХ СТ.

Демократичні процеси формування української державності й трансформації суспільної свідомості, що відбуваються сьогодні, вимагають уважного ставлення до національної історії та культури. Важливу роль у процесі розуміння витоків сучасних реалій життя відіграє аналіз радянського минулого. Неналежно дослідженими ще й досі лишаються багато аспектів тоталітарної дійсності. До них відноситься і сфера інтимних та сімейних взаємовідносин радянських українських громадян періоду 1950 – 1960-х рр. – періоду правління М.Хрущова.

Ця доба характеризується складним переплетінням традиційних духовних цінностей і традицій із новими стандартами і нормами життя, що було зумовлено ліберальними реформами нового керівництва.

Загалом шлюбно-приватні відносини українців того часу, як і їхній світогляд, зумовлювалися комуністичною ідеологією та пропагандою

відповідних принципів, світоглядних установок, духовних імперативів. Створення сім'ї та її офіційна реєстрація в органах РАГС заохочувалися в радянському суспільстві, бо на цей осередок влада покладала важливі ідеологічні функції. Комунисти добре розуміли, що саме в родині закладаються моральні та фізіологічні основи буття людини, її духовні та світоглядні якості. Саме тому радянський уряд завжди прагнув регулювати та контролювати сімейні відносини. Партійні ідеологи намагалися нормувати всі аспекти цієї сфери, навіть інтимні відносини між чоловіком і жінкою. Зокрема, формувалося сприйняття сексу як якогось негативного явища, його значення зводилося лише до дітонародження. Пропагувалася антисексуальність, цнотливість, високо моральність міжособистісних відносин.

Відповідно усі зовнішні прояви почуттів, публічне обговорення цієї теми в засобах масової інформації чи в мистецтві осуджувалися державою і суспільством як неприпустимі. Неприйняті були поцілунки на людях, обговорення цієї теми не тільки публічно, а навіть у міжособистісному приватному спілкуванні громадян (між чоловіком і жінкою, подругами, або доньками й матерями). Серед шкільних дисциплін не було предмету, який би вивчав психологію та гігієну статевого життя, не було відповідних лекцій у вишах. Майже не було відкритих інтимних сцен у радянських кінофільмах та літературі. Без статевих органів робили ляльок для дітей. Зовнішній вигляд радянських жінок загалом демонстрував скромність й антисексуальність. Вони, зазвичай, не носили брюк, коротких спідниць, суконь, які щільно облягали тіло й усього іншого, що мало елементи сексуальної привабливості.

Така закритість цієї теми, з одного боку, виховувала високу чистоту стосунків між чоловіком і жінкою, популяризувала моральність і цнотливість серед громадян, а з іншого, об'єктивно зумовлювала певні психологічні та фізіологічні проблеми. Так, суттєвою проблемою стала відсутність науковообґрунтованих методів і засобів контрацепції, що призводило до незапланованих вагітностей у жінок і часто змушувало їх робити аборти [1].

Характерною рисою шлюбно-приватних відносин було шанобливе ставлення членів родини, чоловіка і жінки один до одного, їх гендерна рівність. Насамперед це було зумовлене переважанням жінок у статевій структурі повоєнного часу, а також активною їх зайнятістю на виробництві. Тогочасні статеві диспропорції та дефіцит робочих рук зумовили широке використання жіночої праці в усіх галузях народного господарства, навіть там, де необхідні були значні фізичні зусилля (наприклад, праця в шахтах).

Активне залучення осіб жіночої статі до суспільно-виробничого життя порушило давню традицію — займатися тільки вихованням дітей та вплинуло на систему ціннісних орієнтацій тогочасних українок, що суттєво зблизилася з системою ціннісних орієнтацій чоловіків. Звідси — формування відповідного характеру — змужнілий мускулистий тип. Культивувалася орієнтація на те, що жінка ні в чому не повинна поступатися чоловікам.

Особливості інтимних і сімейних відносин також визначалися побутовими умовами життя населення. У результаті воєнних дій люди

змушені були мешкати в комуналках і малосімейках, ділити помешкання зі своїми батьками, іншими родичами, а подеколи навіть із нерідними. Ці обставини створювали незручності для влаштування сімейного побуту та не сприяли розвитку приватного життя. Проте, у найближчі 10 років, у результаті розгорнутого житлового будівництва, тисячі родин отримали нові помешкання сімейного типу в т.зв. хрущовках. [2, арк.21]. Забезпечення населення власним житлом заохочувало до створення сім'ї, а також сприяло зміцненню сімейних відносин. Окрім того, надання індивідуальних квартир сприяло зростанню ролі малої сім'ї.

Ще однією тенденцією окресленої доби було відновлення соціально-економічної інфраструктури та зростання темпів розвитку легкої й харчової промисловості. Загалом це призводило до покращення умов життя громадян, уносило зміни в шлюбно-приватні відносини. Так, більш естетичним стає зовнішній вигляд людей, поширюється модництво (модними інноваціями стають чоловічі білі нейлонові сорочки і костюми, у жінок – спідниці з розрізами, блузи і кофти, які підкреслювали талію). Під впливом західної культури одяг, передусім жіночий, стає витонченішим, жіночнішим, сексуальнішим. Усе це сприяє зростанню зовнішньої привабливості як чоловіків, так і жінок, впливає на підвищення емоційності в їхніх стосунках.

Отже, характер і особливості шлюбно-приватних відносин, що побутували в українському радянському суспільстві 1950 – 1960-х рр., визначалися комуністичною ідеологією та політикою партії, існуючими реаліями життя та новими тенденціями, започаткованими ліберальними реформами влади. Характерними рисами цих відносин були заідеологізованість, цнотливість, моральність, антисексуальність, гендерна рівність та ін. Сім'я була важливим інститутом радянського суспільства і знаходилась під постійним контролем і патронатом держави й партії.

Література

1. Казус Ковригиной [електронний ресурс] // *Експресс газета*. — 2008. — 17 вересня. — Режим доступу до газети: <http://eg.ru/daily/politics/11050/>
2. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. — Ф. Р-2. — Оп. 13. — Спр. 5739. — Арк. 21.

УДК: 371.134:378:002

*Якименко Н.О., ст. викладач
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ДОКУМЕНТОЗНАВЦЯ

Фахівець із документознавства та інформаційної діяльності заповнює відчутну прогалину у сфері документо-інформаційних кадрів нашої країни, надаючи додаткові інтелектуальні ресурси для вдосконалення й розвитку